

PRÁVNA ÚPRAVA V OBLASTI OCHRANY KRITICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A JEJ AKTUÁLNE LEGISLATÍVNE ZMENY

Róbert GOGOLA¹

ABSTRAKT

Nasledujúci článok pojednáva o problematike týkajúcej sa ochrany kritickej infraštruktúry z hľadiska jej právnej úpravy (Critical infrastructure protection – CIP). Analýza spomenutej problematiky vychádza zo súčasného stavu ochrany kritickej infraštruktúry v rámci Európskej únie a Slovenskej republiky. Právna úprava v tejto oblasti nebola zatiaľ centrálné kodifikovaná, ale momentálne je v legislatívnom procese návrh zákona o ochrane kritickej infraštruktúry, ktorý by mal tento nedostatok odstrániť. Táto aktivita vychádza z celkovej snahy Európskej únie o vytvorenie ucelenej právnej úpravy na európskej úrovni. V článku sú spomenuté základné informácie o tom, čo je to kritická infraštruktúra, uvádza základné dokumenty, ktoré túto problematiku upravujú v chronologickom slede. V druhej časti sa zameriava na návrh zákona, ktorý by mal upravovať túto problematiku uceleným spôsobom, jeho súlad s právnymi aktmi Európskej únie a na záver hodnotí prínosy resp. splnenie stanovených cieľov a vymenúva nedostatky, ktoré je potrebné odstrániť.

Kľúčové slová: Kritická infraštruktúra, Návrh zákona o ochrane kritickej infraštruktúry, Smernica 2008/114/ES

ABSTRACT

The following article discusses the issues concerning the protection of critical infrastructure in terms of its legislation (Critical Infrastructure Protection - CIP). The analysis said the issue based on the current status of critical infrastructure protection within the European Union and the Slovak Republic. Legislation in this area has not been codified, but is currently in legislation process, which should resolve this issue. This activity is based on the overall efforts of the European Union to establish a comprehensive legislation at European level. The article is mentioning the basic information on what is critical infrastructure, provides the basic documents governing the matter in chronological sequence. The second part focuses on a bill that would regulate this issue in a coherent way, its compliance with the acts of the European Union, and finally evaluate the benefits respectively meet the goals set and lists the shortcomings that need to be removed.

Key words: Critical infrastructure, Draft Act on Critical Infrastructure Protection, Directive 2008/114/EC

---

¹ Mgr. Robert Gogola, Katedra krízového manažmentu, Fakulta špeciálneho inžinierstva, Žilinská univerzita v Žiline, Ul. 1. mája 32, Žilina

ÚVOD

Cieľom tohto článku je uviesť čitateľa do problematiky týkajúcej sa kritickej infraštruktúry z pohľadu vývoja právnej úpravy a procesu kodifikácie tak na úrovni SR, ako aj na úrovni EÚ, z ktorej samotný kodifikačný impulz vzišiel.

V súčasnosti nie je v SR problematika kritickej infraštruktúry kodifikovaná v žiadnych právnych normách. V tejto oblasti nie sú zákonom ustanovené právomoci a zodpovednosť žiadnemu ústrednému a ani poradnému orgánu štátnej správy. To isté môžeme povedať o ďalších subjektoch, ktorých sa táto problematika týka, napr. samosprávne kraje, mestá, obce, právnické a fyzické osoby. Posledne spomenuté patria do súkromnej sféry, ktorá má v rámci kritickej infraštruktúry taktiež úlohy a povinnosti, ktoré je potrebné legislatívne podchytiť.

Infraštruktúra v SR je pritom veľmi zraniteľná aj v dôsledku toho, že je až príliš prepojená (navzájom i navonok). Je pritom nevyhnutná pre chod modernej spoločnosti v 21. storočí. Narušenie kľúčových objektov, ktoré sú súčasťou kritickej infraštruktúry z dôvodu teroristického útoku, prípadne iných dôvodov, ako napr. prírodnej alebo technologickej katastrofy na našom území by znamenalo vždy veľké straty na životoch a na majetku (jadrová elektrárň, priehrada). Teroristi stále dokazujú, že sú schopný útoky koordinovať na rôznych miestach a snažia sa zasiahnuť najdôležitejšie prvky systému. Pri týchto útokoch sa nedá vylúčiť použitie zbraní hromadného ničenia. Plánujú útoky dlhodobo vopred, ohliadajú cieľ aj niekoľko rokov, zvažujú všetky faktory za účelom maximalizácie škôd na životoch a majetku.

Potreba definovania kritickej infraštruktúry vznikla vo vyspelých štátoch sveta z uvedenia si súčasných bezpečnostných rizík. SR je rovnako vystavená obdobným hrozbám a výzvam, akým čelia ostatné štáty v euroatlantickom priestore. Keby sme chceli v súčasnej dobe definovať kritickú infraštruktúru na základe všeobecne záväzných právnych predpisov, mali by sme problém. Všeobecne záväzná definícia totiž neexistuje. Môžeme vychádzať z dokumentov, ktoré majú buď deklaratórny (konceptia kritickej infraštruktúry v SR a spôsob jej ochrany a obrany) alebo strategický charakter (Bezpečnostná stratégia SR).

V dokumente Bezpečnostná stratégia SR, ktorý bol schválený NR SR, sa deklaruje, že SR:

- zaručí bezpečnosť kritickej infraštruktúry pred teroristickými útokmi,
- prijme opatrenia na obmedzenie zraniteľnosti prvkov kritickej infraštruktúry s dôrazom na informačné a komunikačné systémy, a na minimalizáciu negatívnych následkov útokov na ne. Bude pokračovať v aktivitách zameraných na bezpečnosť a integritu informačných a komunikačných systémov, zvlášť systémov nevyhnutných pre bezpečný výkon základných funkcií štátu.

Z uvedeného vyplýva, že SR sa zaväzuje vytvoriť akýsi rámec, v rámci ktorého bude kritická infraštruktúra fungovať. V súčasnosti je v medzirezortnom pripomienkovom konaní návrh zákona o ochrane kritickej infraštruktúry, ktorý by mal tento rámec vytvoriť, ktorého analýza bude predmetom ďalšej kapitoly. Tomuto zákonu predchádzalo prijatie dvoch dokumentov. V roku 2006 bola prijatá „Konceptia kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsob jej ochrany a obrany“ a následne v roku 2007 „Národný program pre ochranu a obranu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike“. O týchto dokumentoch bude reč v ďalších kapitolách.

1 DEFINÍCIA POJMU KRITICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Čo sa týka definície, tým, že problematika kritickej infraštruktúry nie je komplexne kodifikovaná, neexistuje ani jej záväzná definícia. Preto uvediem niekoľko definícií vrátane navrhovanej definície kritickej infraštruktúry v rámci návrhu zákona o ochrane kritickej infraštruktúry.

Na internetovej stránke Ministerstva vnútra SR je definícia kritickej infraštruktúry nasledovná: „Kritická infraštruktúra je tá časť infraštruktúry (vybrané organizácie a inštitúcie, objekty, systavy, zariadenia, služby a systémy), ktorej zničenie alebo znefunkčnenie spôsobí ohrozenie alebo narušenie politického a hospodárskeho chodu štátu, alebo ohrozenie života a zdravia obyvateľstva“.² Toto zničenie alebo znefunkčnenie môže nastať z dôvodu veľkej prírodnej alebo technologickej katastrofy, teroristického útoku, extrémnych vplyvov počasia, či z ďalších dôvodov a znamenalo by veľké straty na životoch a majetku, morálne škody, alebo by viedlo k dezorganizácii spoločnosti. Boli by ohrozené bezpečnostné záujmy štátu.

Podľa medzinárodnej príručky CIIP 2006 je kritická infraštruktúra „Infraštruktúra alebo aktívum, znefunkčnenie alebo zničenie ktorého by malo oslabujúci dopad na národnú bezpečnosť ako aj ekonomický alebo sociálny blahobyt národa.“

Predkladateľ návrhu zákona o ochrane kritickej infraštruktúry používa terminológiu, ktorá vychádza z terminológie smernice, ktorú preberá. Tá hovorí, že „kritickou infraštruktúrou je systém, ktorý je nevyhnutný na uskutočňovanie hospodárskej funkcie štátu, a ktorého narušenie alebo zničenie by malo závažné nepriaznivé dôsledky na jej uskutočňovanie, a tým aj na kvalitu života obyvateľov, najmä z hľadiska ochrany ich života, zdravia, bezpečnosti, majetku, ako aj životného prostredia.“

Omnoho konkrétnejšia sa však javí definícia kritickej infraštruktúry v rámci terminologického slovníka krízového riadenia. „**Kritická infraštruktúra** sú najmä objekty osobitnej dôležitosti, ďalšie dôležité objekty, vybrané informačné a komunikačné prostriedky, zariadenia na výrobu a zásobovanie vodou, elektrickou energiou, ropou a zemným plynom a ďalšie časti majetku štátu a podnikateľských právnických a fyzických osôb určené vládou SR alebo iným kompetentným orgánom štátnej správy, ktoré sú nevyhnutné na zvládnutie krízových situácií, ochranu obyvateľstva a majetku, na zaistenie minimálneho chodu ekonomiky a správy štátu, ako aj jeho vonkajšej a vnútornej bezpečnosti a ktoré je nutné špeciálne ochraňovať. Sú to zariadenia, služby a informačné systémy životne dôležité pre obyvateľov a riadenie štátu, ktorých nefunkčnosť alebo zničenie môže ohroziť bezpečnostné záujmy štátu“.³

Z uvedených definícií vyplýva, že kritická infraštruktúra je životne dôležitým prvkom bezpečnosti SR a aj členských štátov EÚ. V časoch vzrastajúcej globalizácie sa stáva kritická infraštruktúra medzinárodným fenoménom a útok na ktorýkoľvek štát môže mať za následok zlyhanie infraštruktúr v regionálnom rozsahu, resp. aj v širšom geografickom priestore.

2 AKTUÁLNY STAV PRÁVNEJ ÚPRAVY OCHRANY A OBRANY KRITICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Ako už bolo spomenuté, doteraz nebola kritická infraštruktúra, resp. jej ochrana ucelene kodifikovaná. Jej úprava bola upravená len čiastkovo v zákonoch a iných všeobecne záväzných právnych predpisoch v závislosti na druhu sektora, ktorého sa daná problematika týka. Napríklad v prípade sektora obrany je predmet kritickej infraštruktúry upravený v zákone č. 319/2002 Z. z. o obrane v znení neskorších predpisov, konkrétne v § 26 a 27 (Podpora obrany štátu). Predmetný zákon však používa pojmy ako „obranná infraštruktúra“ a v rámci neho pojem „objekty osobitnej dôležitosti“ a „ďalšie dôležité objekty“. „Objekty osobitnej dôležitosti sú strategické objekty obrannej infraštruktúry, ktorých poškodenie alebo zničenie obmedzí zabezpečenie obrany štátu. Ďalšie dôležité objekty sú objekty obrannej infraštruktúry, ktorých poškodenie alebo zničenie obmedzí činnosť ozbrojených síl alebo chod hospodárstva Slovenskej republiky“.⁴ Pojem „kritická infraštruktúra“ je často

² <http://www.minv.sk/?ochrana-kritickej-infrastruktury>

³ Šimák, L. a kol.: Terminologický slovník krízového riadenia (schválené uznesením vlády SR č. 523 zo dňa 6. 7. 2005), s. 13

⁴ § 27 ods. 1, 2 zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane v znení neskorších predpisov

skloňovaná aj v oblasti IT technológií. Jej ochrana a obrana sa však spomína len okrajovo v rôznych dokumentoch záväzného aj nezáväzného charakteru.

3 KONCEPCIA KRITICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY A SPÔSOB JEJ OCHRANY A OBRANY

Vláda SR svojím uznesením č. 967 zo 7. decembra 2005 schválila „Plán práce Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky na rok 2006“, ktorý uložil podpredsedovi vlády SR a ministromi hospodárstva SR v súčinnosti s vybranými ústrednými orgánmi štátnej správy a inými štátnymi orgánmi predložiť v 4. štvrtroku 2006 na rokovanie Bezpečnostnej rady SR a následne na rokovanie vlády SR „Konceptiu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsob jej ochrany a obrany“ (ďalej len „konceptia“). Je to jeden z prvých dokumentov, ktorý sa komplexne zaoberá otázkou ochrany kritickej infraštruktúry. Aj keď má len nezáväzný charakter, v období, keď bol prijímaný bol dôležitý z hľadiska záväzkov do budúcnosti.

Obsahom tohto dokumentu, ktorý sa stal podkladom pre vypracovanie návrhu zákona o ochrane kritickej infraštruktúry je referenčný rámec, ktorý sa skladá s časti venovanej cieľom a súčasnému stavu, ako aj ponímanie kritickej infraštruktúry zo strany EÚ a NATO. Druhá časť je venovaná spôsobu stanovenia kritérií určovania prvkov kritickej infraštruktúry. Túto časť dokumentu by som rád zdôraznil, pretože sa jedná o veľmi dôležitú časť celého procesu ochrany a obrany kritickej infraštruktúry. Ide vlastne spôsob stanovenia toho, čo je pre štát a jeho fungovanie „životne dôležité“.

Predtým je však potrebné definovať pár pojmov. Použijem pojmy z navrhovaného zákona o ochrane kritickej infraštruktúry. V zmysle navrhovaného § 2 písm. b) až e) sú:

- sektorom kritickej infraštruktúry súhrn prvkov kritickej infraštruktúry určených podľa sektorových kritérií a prierezových kritérií,
- prvkom kritickej infraštruktúry najmä inžinierska stavba, verejnoprospešná služba alebo informačný systém v sektore, ktorého narušenie alebo zničenie by malo závažné nepriaznivé dôsledky uvedené v prvom bode,
- sektorovými kritériami súbor technických a funkčných kritérií, ktoré sa uplatňujú pri určovaní prvkov toho istého sektora,
- prierezovými kritériami súbor kritérií s prahovými hodnotami, ktoré sa prierezovo uplatňujú pri určovaní prvkov všetkých sektorov,

Prvky kritickej infraštruktúry sú vždy súčasťou určitého sektora kritickej infraštruktúry. Sektory kritickej infraštruktúry sa navrhnu výberom zo sektorov národnej infraštruktúry, uvedených v prílohe č. 2 koncepcie a prílohe č. 1 návrhu zákona o ochrane kritickej infraštruktúry (sú zoradené podľa rozsahu pôsobnosti jednotlivých ministerstiev napr. Ministerstvo hospodárstva SR – sektor priemyslu a energetiky atď.) na základe nasledujúcich kritérií. Sú nimi ohrozenie alebo narušenie politického chodu štátu vrátane fungovania verejnej správy, obrany štátu, chodu hospodárstva štátu, života, zdravia alebo majetku obyvateľstva, dopravy, informačných a komunikačných systémov, životného prostredia.

Prvok národnej infraštruktúry môže byť zaradený ako prvok kritickej infraštruktúry vtedy, ak ide o prvok sektora kritickej infraštruktúry, ktorý je dôležitý pre niektorú z oblastí bezpečnosti štátu, a zároveň spĺňa aspoň jedno z nasledovných kritérií:

- pravdepodobnosť, že prvok môže byť cieľom teroristického útoku, resp. môže byť ohrozený inými rizikovými faktormi
- neakceptovateľné riziko
- jedinečnosť prvku

- generalizácia (Toto kritérium sa uplatňuje v prípade, ak existuje skupina prvkov s rovnakou funkciou. V prípade, ak nie je možné určiť, ktorí z nich je pre fungovanie štátu najdôležitejší, zaradia sa všetky prvky ako prvky kritickej infraštruktúry)
- doplnkové kritérium – exkluzivita

Koncepcia ďalej obsahuje spôsoby ochrany a obrany kritickej infraštruktúry a ďalšie súvisiace oblasti ako napr. ochrana utajovaných skutočností, krízové riadenie v oblasti kritickej infraštruktúry a bezpečnostný výskum v oblasti kritickej infraštruktúry.

Na záver ponúka závery, východiská, odporúčania a terminológiu. Niektoré z odporúčaní spomeniem, nakoľko sú dôležité pre pochopenie súvislostí celého procesu kodifikácie tejto problematiky. Jedným z odporúčaní bolo vypracovanie „Národného programu pre ochranu a obranu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike“ za účelom splnenia záväzku vytvoriť podmienky na zaručenie bezpečnosti kritickej infraštruktúry predovšetkým pred teroristickými útokmi, ktorý bol súčasťou prijatého dokumentu „Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky 2005“. Toto odporúčanie bolo realizované v roku 2007, kedy bol tento Národný program pre ochranu a obranu kritickej infraštruktúry vypracovaný. Následne bol schválený uznesením vlády SR č. 185/2008 z 26. marca 2008/21. Cieľom národného programu bolo zhodnotenie súčasného stavu a identifikácia najdôležitejšej infraštruktúry spolu so stanovením programových krokov na skvalitnenie jej ochrany.

Čo je však dôležité z hľadiska predmetu tohto článku je odporúčanie v oblasti právneho rámca pre oblasť kritickej infraštruktúry. Vzhľadom na už uvedený nedostatok v podobe neexistencie ucelenej právnej úpravy bol prijatý záväzok predložiť v nasledujúcom období návrh zákona o kritickej infraštruktúre, ktorý bude upravovať nasledovné oblasti:

- kodifikácia problematiky kritickej infraštruktúry,
- ustanovenie národného gestora pre oblasť kritickej infraštruktúry, ktorý bude koordinovať aktivity orgánov krízového riadenia štátu a súkromného sektora v tejto oblasti a bude pôsobiť ako národný orgán pre spoluprácu s obdobnými orgánmi v rámci EÚ a NATO,
- kodifikácia problematiky ochrany a obrany kritickej infraštruktúry vrátane vymedzenia právomocí a zodpovedností za ochranu a obranu kritickej infraštruktúry vláde Slovenskej republiky, Slovenskej informačnej službe, prokuratúre, súdom, ministerstvám a ostatným ústredným orgánom štátnej správy, ozbrojeným silám, bezpečnostným zborom, orgánom krízového riadenia, samosprávnym krajom, mestám, obciam a právnickým osobám ako vlastníkom a prevádzkovateľom jednotlivých prvkov kritickej infraštruktúry,
- vytvorenie inštitútu „citlivých informácií“ v oblasti kritickej infraštruktúry (príp. tento inštitút spolu s ustanovením zodpovednosti za ochranu „citlivých informácií“ a ochranu utajovaných skutočností v oblasti kritickej infraštruktúry zapracovať aj do novely zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Toto sú konkrétne odporúčania, ktorých splnenie resp. nesplnenie budem analyzovať v rámci navrhovaného zákona o ochrane kritickej infraštruktúry.

4 NÁVRH ZÁKONA O OCHRANE KRITICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľom návrhu zákona je skvalitniť doterajšiu ochranu kritickej infraštruktúry, ktorej narušenie alebo zničenie by spôsobilo závažné negatívne dôsledky pre riadny chod hospodárstva Slovenskej republiky a v určitých prípadoch aj v zahraničí. Ustanovením jednotného procesu určovania prvkov kritickej infraštruktúry a posudzovania rizika sa má zdokonaľiť bezpečnosť najdôležitejšej hospodárskej infraštruktúry, a tým zároveň zvýšiť úroveň bezpečnosti všetkých obyvateľov Slovenskej republiky.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti návrh zákona predovšetkým:

- ustanovuje štruktúru a pôsobnosť orgánov štátnej správy pri ochrane kritickej infraštruktúry,
- vymedzuje úlohy právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov, ktorí ako prevádzkovatelia prvkov kritickej infraštruktúry budú mať priamu zodpovednosť za ich ochranu,
- ustanovuje sektory a podsektory kritickej infraštruktúry v pôsobnosti ústredných orgánov štátnej správy,
- upravuje proces určovania prvkov kritickej infraštruktúry, ktorými sú najmä dôležité stavby z hľadiska riadneho hospodárskeho chodu štátu, niektoré z nich s cezhraničným významom, ako aj ich zaradovanie do sektorov kritickej infraštruktúry,
- rieši zodpovednostné správne vzťahy pri porušení tohto zákona.

Vo väčšine prípadov návrh splnil všetky koncepciou stanovené odporúčania. Okrem spomenutého predmetu právnej úpravy zavádza aj inštitút tzv. „citlivej informácie“, „kontaktné osoby“ a „bezpečnostného plánu“⁵. Sektory a podsektory v pôsobnosti ústredných orgánov štátnej správy sú uvedené v prílohe č. 1.

Materiál je momentálne v legislatívnom procese vo fáze po skončení medzirezortného pripomienkového konania. K návrhu bolo zaslaných množstvo pripomienok. Nakoľko nie sú na portáli právnych predpisov zverejnené všetky, nedá sa úplne posúdiť ich charakter.

5 SÚLAD NÁVRHU S PRÁVOM EURÓPSKEJ ÚNIE

Proces kodifikácie ochrany kritickej infraštruktúry vo forme všeobecne záväzného právneho predpisu (zákona) odštartovala iniciatíva EÚ.

V júni 2004 požiadala Európska rada o prípravu celkovej stratégie na ochranu kritických infraštruktúr. Európska komisia v nadväznosti na to prijala 20. októbra 2004 oznámenie o ochrane najdôležitejšej infraštruktúry v boji proti terorizmu, v ktorom predložila návrhy ako na európskej úrovni zlepšiť predchádzanie teroristickým útokom na kritickú infraštruktúru, pripravenosť a reakciu na ne.

V novembri 2005 Európska komisia predložila dokument „Zelená kniha o Európskom programe pre ochranu kritickej infraštruktúry“, ktorého hlavným cieľom bolo získať spätnú väzbu týkajúcu sa možných alternatív ochrany kritickej infraštruktúry v európskom meradle. Dokument zisťuje názory členských štátov EÚ v oblasti kritérií na posudzovanie kritickej infraštruktúry a zároveň zdôrazňuje, že do kritickej infraštruktúry má byť zahrnutá verejná správa súčasne so súkromnou sférou, pričom rozhodujúcu zodpovednosť za ochranu kritickej infraštruktúry musí niesť štát. Táto iniciatíva EÚ, ktorá si uvedomila potrebu komplexnej úpravy ochrany kritickej infraštruktúry v rámci Európy vyústila až do prijatia smernice.

Ako už bolo spomenuté v predchádzajúcej kapitole, navrhovaná zákonná úprava preberá do právneho poriadku SR smernicu 2008/114/ES. Touto smernicou sa ustanovuje postup identifikácie a označenia európskych kritických infraštruktúr (ECI) a spoločný prístup k zhodnoteniu potreby zlepšiť ochranu týchto infraštruktúr s cieľom prispieť k ochrane obyvateľov. Doložka zlučiteľnosti návrhu zákona so smernicou 2008/114/ES konštatuje úplnú zhodu, to znamená, že transpozícia spočívajúca v premetnutí jej obsahu v našom právnom predpise, ako aj zabezpečení jej vykonateľnosti by malo byť úplné.

Z analýzy oboch textov smernice a návrhu zákona, ktorou som tento súlad skúmal, vyplynuli niektoré nedostatky, ktoré by mal predkladateľ do návrhu zapracovať v záujme kvalitnej transpozície, ako aj nedostatky vyplývajúce priamo z paraagrafového znenia návrhu.

⁵ § 9, 10, 11 návrhu zákona o ochrane kritickej infraštruktúry, <<https://lt.justice.gov.sk/Document/DocumentDetails.aspx?instEID=-1&matEID=2402&docEID=102323&docFormEID=-1&docTypeEID=1&langEID=1&tStamp=20100218142345373>>

6 NEDOSTATKY NÁVRHU ZÁKONA O OCHRANE KRITICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Najprv je potrebné spomenúť nedostatky vyplývajúce zo samotného textu návrhu. V druhej časti tejto kapitoly budú načrtnuté nedostatky súvisiace s transpozíciou smernice 2008/114/ES.

Prvý závažnejší nedostatok sa týka navrhovaného § 8 ods. 2. V § 8 je upravený prevádzkovateľ (právnická alebo fyzická osoba, ktorá je vlastníkom, správcom alebo iným užívateľom prvku) a jeho povinnosti. V ods. 2 je upravená povinnosť oznamovať zmenu v predmete činnosti, ktorá má vplyv na jeho zaradenie do systému kritickej infraštruktúry. Na posúdenie zmeny v predmete činnosti však neexistuje určený subjekt, a je tak len na samotnom prevádzkovateľovi, či túto zmenu nahlási alebo nie, čoho dôsledkom môže byť nedostatočná informovanosť o jednotlivých prvkoch kritickej infraštruktúry.

Druhým nedostatkom je podľa môjho názoru nedostatok vo vymedzení obsahu bezpečnostného plánu (navrhovaný § 9). Návrh zákona sa totiž obmedzuje len na konštatáciu, že „bezpečnostný plán obsahuje najmä popis možných spôsobov hrozby narušenia alebo zničenia prvku a bezpečnostné opatrenia na jeho ochranu“.

V prípade kontaktnej osoby (navrhovaný § 10 ods. 3) je prevádzkovateľ povinný utvoriť kontaktnej osobe⁶ podmienky na riadne plnenie jej úloh. Vzhľadom na to, že za nespĺnenie povinnosti, ktorej nespĺnenie považuje návrh zákona za správny delikt možno uložiť pokutu až do výšky 100 000 eur je vhodné, aby predkladateľ vyšpecifikoval kritéria, na základe ktorých sa bude posudzovať, či prevádzkovateľ zabezpečil podmienky na riadne plnenie úloh kontaktnej osobe.

Z pohľadu náležitej transpozície vidím nasledujúce nedostatky predkladaného návrhu zákona. Prvým nedostatkom je paradoxne nesúlad samotného pojmu „kritická infraštruktúra“. V zmysle čl. 2 písm. a) preberanej smernice je kritická infraštruktúra zložka, systém alebo ich časť nachádzajúca sa v členských štátoch EÚ, ktorá je nevyhnutná pre zachovanie základných funkcií spoločnosti, zdravia, ochrany, bezpečnosti, kvality života obyvateľov z ekonomického a sociálneho hľadiska. Návrh zákona zužuje toto vymedzenie na systém, ktorý je nevyhnutný na uskutočňovanie hospodárskej funkcie štátu. Návrh zákona v tomto prípade nezohľadňuje ani sociálne hľadisko kvality života a ekonomické hľadisko zužuje iba na ochranu majetku.

Hlavným prínosom smernice 2008/114/ES je stanovenie postupu na identifikáciu európskych kritických infraštruktúr.⁷ Už v roku 2007 EÚ zdôraznila, že členské štáty majú v rámci svojich národných hraníc konečnú zodpovednosť za riadenie opatrení na ochranu kritickej infraštruktúry, pričom vyjadrila snahu stanoviť na európskej úrovni postup na identifikáciu a označovaní európskych kritických infraštruktúr a zhodnotenie potreby zlepšiť jej ochranu. Táto smernica predstavuje prvú etapu tejto identifikácie. Primárnu a konečnú zodpovednosť za ochranu európskej kritickej infraštruktúry nesú členské štáty a vlastníci resp. prevádzkovatelia tejto infraštruktúry. Podľa čl. 3 ods. 1 predmetnej smernice, každý štát identifikuje potenciálnu kritickú infraštruktúru podľa postupu, ktorý je uvedený v prílohe III smernice 2008/114/ES. Základným predpokladom je, že musí spĺňať prierezové a sektorové špecifické kritériá. Príloha III upravuje postupnosť 4 krokov, ktoré je potrebné vykonať pri identifikácii. Podľa § 7 ods. 3 návrhu zákona na určenie prvku ako prvku európskej kritickej infraštruktúry sa vyžaduje splnenie aspoň jedného prierezového kritéria. Toto ustanovenie je

⁶ Kontaktná osoba zabezpečuje styk medzi prevádzkovateľom prvku európskej kritickej infraštruktúry, ústredným orgánom a ministerstvom vo veciach ochrany prvku európskej kritickej infraštruktúry. Kontaktná osoba je zamestnancom prevádzkovateľa. (§ 10 ods. 1, 2 návrhu zákona o ochrane kritickej infraštruktúry)

⁷ Prvkom európskej kritickej infraštruktúry je prvok, ktorého narušenie alebo zničenie by malo podľa prierezových kritérií závažné nepriaznivé dôsledky v Slovenskej republike a aspoň v ďalšom členskom štáte Európskej únie

zjavne v nesúlade s prílohou III smernice 2008/114/ES, nakoľko smernica ustanovuje, že členský štát (SR) hneď v prvom kroku uplatní sektorové kritérium v rámci postupu uplatňovaného pri identifikácii európskych kritických infraštruktúr. Takže návrh zákona akoby zabudol na ďalšie kroky pri identifikácii a obmedzuje sa len na splnenie „aspoň jedného prierezového kritéria“. Túto skutočnosť je potrebné v návrhu taktiež zohľadniť.

Na záver spomeniem ešte jeden závažný, a možno najzávažnejší nedostatok z pohľadu transpozície smernice 2008/114/ES. Podľa čl. 4 ods. 6 smernice sa proces identifikácie a označovania európskych kritických infraštruktúr musí ukončiť 12. januára 2011. Vzhľadom na lehoty stanovené v § 16 návrhu zákona (*Ústredný orgán predloží ministerstvu návrh na ustanovenie sektorových kritérií a prierezových kritérií do 31. marca 2011, Ministerstvo predloží vláde návrh na ustanovenie sektorových kritérií a prierezových kritérií do 30. júna 2011, Ústredný orgán predloží ministerstvu návrh na určenie prvku vrátane prvku európskej kritickéj infraštruktúry a jeho zaradenie do sektora do 30. septembra 2011, Ministerstvo predloží vláde návrh na určenie prvkov vrátane prvkov európskej kritickéj infraštruktúry a ich zaradenie do sektorov do 30. novembra 2011, Ústredný orgán predloží ministerstvu analýzu rizík do 31. októbra 2011*) je zjavné, že tento proces nebude možné do stanoveného dátumu ukončiť. Vzhľadom na uvedené nebude možné prijať opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu so smernicou tak, ako to vyžaduje čl. 12 smernice 2008/114/ES. Z uvedeného vyplýva, že v čase nadobudnutia účinnosti návrhu zákona o ochrane kritickéj infraštruktúry bude SR v transpozičnom deficite a nie je vylúčené, že budú nasledovať sankcie zo strany Európskej komisie.

ZÁVER

Z porovnania návrhu zákona s preberanou smernicou 2008/114/ES je čitateľovi zrejmé, že predkladateľ nešiel nad rámec európskej úpravy. Napriek tomu boli do značnej miery splnené všetky odporúčania vychádzajúce z koncepčných dokumentov prijatých v rokoch 2006 a 2007. Na to, aby bola kodifikácia tejto problematiky úspešne dokončená je potrebné vykonať množstvo zmien. Predkladateľ sa bude musieť vysporiadať so spomenutými nedostatkami a čo je dôležité, mal by predkladaný návrh, ktorý je momentálne v pripomienkovom konaní, viac komunikovať s odbornou verejnosťou. Čo sa týka splnenia kritérií stanovených Európskou komisiou, obávam sa, že proces je v príliš pokročilom štádiu na to, aby sa vyhol prípadnému transpozičnému deficitu.

POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Návrh zákona o ochrane kritickém infraštruktúry, dostupné na <<https://lt.justice.gov.sk/Material/MaterialWorkflow.aspx?instEID=-1&matEID=2402&langEID=1>>
2. Zelená kniha o Európskom programe na ochranu kritickéj infraštruktúry, dostupné na <<http://translate.google.sk/translate?hl=sk&langpair=en%7Csk&u=http://www.libertysecurity.org/article718.html>>
3. Smernica Rady 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu (Text s významom pre EHP), dostupné na <<http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=485618:cs&lang=sk&list=488473:cs,485618:cs,464702:cs,464229:cs,&pos=2&page=1&nbl=4&pgs=10&hwords=&checktexte=checkbox&visu=#texte>>
4. Koncepcia kritickéj infraštruktúry Slovenskej republiky a spôsob jej ochrany a obrany, dostupné na <<http://www.minv.sk/?ochrana-kritickej-infrastruktury>>

5. Národný program pre ochranu a obranu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike, dostupné na < <http://www.minv.sk/?ochrana-kritickej-infrastruktury>>
6. Simak, Ladislav and Ristvej, Jozef (2009) "The Present Status of Creating the Security System of the Slovak Republic after Entering the European Union," *Journal of Homeland Security and Emergency Management*: Vol. 6 : Iss. 1, Article 20, ISSN: 1547-7355. DOI: 10.2202/1547-7355.1443
Available at: <http://www.bepress.com/jhsem/vol6/iss1/20>

Článok recenzoval:
prof. Ing. Miloslav Seidl, PhD.

EACEA
Executive Agency for
 Atomic Energy

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

eSEC
 EDUCATION - SECURITY - SAFETY

Teachers

Students

Competency Based e-portal of Security and Safety Engineering

www.esecportal.eu

Researchers

Professionals

SECURITY MANAGEMENT

RISK MANAGEMENT

CRISIS MANAGEMENT

EMERGENCY MANAGEMENT

QUALITY MANAGEMENT

CIVIL PROTECTION

CRIME PREVENTION

ENVIRONMENTAL SECURITY

ECONOMIC AND FINANCIAL SECURITY

INFORMATION SECURITY

FIRE PREVENTION

OCCUPATION AND HEALTHY SAFETY

eSEC portal will support the interconnection of education within European specialist community in the field of security. Educational institutions can offer their pedagogical activities to the target group, whereas, the organisations from the commerce sphere will provide the contents for individual modules (documents, articles, blogs, presentations, etc.) and concurrently they will have a possibility to obtain and improve their own expert and didactic skills. Users acquire an overview of the study programmes and courses providing specific competences, which can be attended at various European universities, as well as an overview of European scholarships supporting these studies abroad.